

جوابیه بانک مرکزی به گزارش «متهمان رشد پایه پولی در ۱۴۰۱»

ادامه از صفحه ۱۰ – لذا این نگرانی که این افزایش در پایه پولی منجر به افزایش نقدینگی در ماه‌های آینده می‌شود، بی‌مورد است. ضمن این که در نتیجه اجرای این سیاست ضریب فزاینده نقدینگی اقتصاد از مقدار ۸ در سال ۱۴۰۰ به ۷/۳۶ در سال ۱۴۰۱ کاهش پیدا کرد.

■ رفع ناترازی نقدینگی بانک‌های کشور

همچنین دو علت مهم دیگر کاهش موجودی حساب ذخایر مازاد یا آزاد بانک‌ها در سال ۱۴۰۱ در مقایسه با سال‌های گذشته و در نتیجه افزایش بدهی آن‌ها به بانک مرکزی در این سال نسبت به قبل، یکی به واسطه کاهش تزریق پول پر قدرت از طرف بانک مرکزی به حساب ذخایر مازاد بانک‌ها نزد بانک مرکزی از محل افزایش خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی بود؛ بدین صورت که در سال‌های قبل از آن بانک مرکزی به منظور تأمین ارز مورد نیاز با نرخ ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی، به میزان ماه‌به‌تفاوت ریالی عملیات خرید و فروش ارز به خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی اضافه می‌کرد.

در نتیجه این اقدام، به میزان قابل توجهی پول پر قدرت به شبکه بانکی وارد می‌شود و بدین وسیله میزان ناترازی نقدینگی ساختاری موجود شبکه بانکی تا حد زیادی از این طریق تعدیل می‌شد اما اجرای طرح مردمی‌سازی پارانه‌ها از خرداد ماه سال ۱۴۰۱ منجر به این شد که افزایش قابل توجه پایه پولی و توانام رفع ظاهری ناترازی شبکه بانکی به واسطه عملیات مذکور تا حد زیادی در نتیجه اجرای طرح مذکور

برطرف‌شود و لذا دیگر شاهد افزایش نقدینگی و در نتیجه ایجاد تورم مزمن و بلندمدت در نتیجه اجرای آن سیاست در اقتصاد نباشیم. علت دوم هم این‌که در سال‌های گذشته حجم مطلوبی از نقدینگی بخش دولتی (اعم از دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی) در شبکه بانکی بود و با عنایت به سهم بالای منابع بخش دولتی در اقتصاد کشور از این محل به میزان قابل توجهی از نقدینگی مورد نیاز شبکه بانکی تأمین می‌شد اما با اجرای تقریباً کامل قانون حساب واحد خزانه و تمرکز منابع نقدی بخش دولتی نزد بانک مرکزی از سال ۱۴۰۱ به میزان زیادی از نقدینگی موجود در شبکه بانکی کاسته شد. در مجموع به دنبال اجرای دو سیاست درست مذکور عمق بازار بین بانکی و متعاقباً رفع ناترازی نقدینگی بانک‌های کشور از طریق بازار مذکور تا حد زیادی کمتر شد و در نتیجه این موضوع منجر به بروز افزایش بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی شد.

■ کیفیت ماندگاری منابع نقدی در شبکه بانکی افزایش یافت

اما درخصوص افزایش سیالیت نقدینگی و رسیدن نسبت پول به نقدینگی به ۲۵/۷ در صد در پایان سال ۱۴۰۱ و افزایش ۵/۳ در صدی این نسبت در مقایسه با سال قبل از آن و این‌که برخی علت این تغییر را ناشی از تضعیف انتظارات اقتصادی مردم و فعالان اقتصادی می‌دانند، خاطر نشان می‌سازد حجم پول از حاصل جمع اسکناس و مسکوکات در دست اشخاص و سپرده‌های دیداری حاصل می‌شود. نسبت

اسکناس و مسکوکات به نقدینگی در پایان سال ۱۴۰۱ معادل با ۱/۹ در صد بوده که این میزان منطبق با مقدار این نسبت در سال‌های اخیر بوده است بلکه حتی در مقایسه با برخی از سال‌ها کمتر، به‌طور مثال در شهریور ماه ۱۴۰۰ در مقایسه با مقطع مشابه سال قبل از آن، این نسبت به ۲/۱ در صد هم رسیده است از این‌رو می‌توان بیان کرد سهم اسکناس و مسکوکات در گردش از حجم نقدینگی اقتصاد کشور تغییر معناداری نداشته است. اما دلیل اصلی این افزایش ناشی از افزایش ۵/۲ در صدی نسبت سپرده‌های دیداری به نقدینگی بوده است؛ این موضوع یکی به علت افزایش حجم سرمایه در گردش مورد نیاز بنگاه‌های اقتصادی به خصوص از بعد از اجرای طرح مردمی‌سازی پارانه‌ها در خرداد سال ۱۴۰۱ بود که البته در این خصوص نظام بانکی کمک و تأمین مالی قابل توجهی از بنگاه‌های اقتصادی متاثر از اجرای این طرح کرد و طبعاً به دلیل تشدید این نیاز منابع نقدی بنگاه‌ها بیشتر در حساب‌های جاری یا دیداری آن‌ها به گردش در می‌آید.

علت دوم این‌که در همین مقطع زمانی مشابه نسبت سپرده‌های کوتاه مدت به نقدینگی ۳/۱ در صد کاهش پیدا کرد و با عنایت به این‌که بخش قابل توجهی از سپرده‌های کوتاه مدت از نوع سپرده‌های سیال کوتاه مدت عادی است می‌توان نتیجه گرفت که تقریباً ۳/۱ در صد از افزایش سهم سپرده‌های دیداری به نقدینگی ناشی از کاهش همین میزان در نسبت سپرده‌های کوتاه مدت به نقدینگی بوده است.

در‌خورد ذکر است صندوق بین‌المللی پول

با توجه به تحولات گسترده نظام و ابزارهای پرداخت، در استانداردهای اخیر خود توصیه می‌کند که نقدینگی موجود در اقتصاد کشورها به دو دسته قابل انتقال (Transferable) و غیر قابل انتقال (Nontransferable) تقسیم‌بندی شود و لذا بر اساس این استاندارد می‌توان گفت اسکناس و مسکوکات، سپرده‌های دیداری و بخش قابل توجهی از سپرده‌های کوتاه مدت در نظام پولی کشور مادر واقع از نوع نقدینگی قابل انتقال هستند.

بنابراین از این منظر می‌توان نتیجه گرفت که در مجموع نسبت سیالیت نقدینگی مشتمل بر مجموع سه جزء مذکور از کل نقدینگی اقتصاد تغییر محسوسی در پایان سال ۱۴۰۱ در مقایسه با سال قبل از آن نداشته است. گفتنی است تا پایان خرداد ۱۴۰۲ نسبت پول به نقدینگی تغییری در مقایسه با پایان سال قبل نداشته و در مجموع کیفیت ماندگاری منابع نقدی در شبکه بانکی بیشتر هم شده است.

■ کنترل رشد نقدینگی به عنوان مهم‌ترین متغیر در مهار تورم

نکته حائز اهمیت دیگر آن است که آن‌چه در تحلیل کل‌های پولی و تأثیر آن بر تورم برای اقتصاد از اهمیت زیادی برخوردار است، تغییرات نقدینگی است و نه پایه پولی.

نقدینگی در واقع مجموع کل سپرده‌هایی است که توسط نظام بانکی ایجاد شده و در دست‌آحاد اقتصادی قرار دارد که می‌تواند به تقاضای موثر و افزایش قیمت‌ها در اقتصاد منجر بشود. به همین دلیل است که کنترل رشد نقدینگی

به عنوان مهم‌ترین متغیر در کنترل تورم از اولویت‌های اقتصادی بانک مرکزی در سال‌های اخیر تعیین شده است. لذا بانک مرکزی با تعیین هدف برای رشد نقدینگی و پیگیری جدی سیاست کنترل مقداری رشد ترازنامه بانک‌ها و موسسات اعتباری توانست اقدامات موثری در جهت کنترل و کاهش قدرت خلق پول بانک‌ها و در نهایت کاهش رشد نقدینگی انجام دهد.

■ تداوم کاهش تورم نقطه به نقطه

نگاهی به آمارهای منتشر شده در باره شاخص تورم نیز نشان می‌دهد تورم نقطه به نقطه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در ماه‌های اردیبهشت و خرداد ماه سال جاری روند کاهشی قابل توجهی به خود گرفته که نشان می‌دهد سیاست‌های بانک مرکزی در خصوص کنترل رشد نقدینگی و همچنین سیاست تثبیت نرخ ارز از کانال ثبات قیمت کالاها ی وارداتی موثر بوده و توانسته است فشار تورم را کم کند. بانک مرکزی با پیگیری جدی برنامه اصلاح نظام بانکی در سال جاری و پیگیری برنامه کنترل مقداری رشد ترازنامه بانک‌ها و موسسات اعتباری تلاش می‌کند ضمن کاهش رشد پایه پولی در سال ۱۴۰۲، به هدف تعیین شده برای رشد نقدینگی نیز در سال جاری دست یابد.

■ کنترل نقدینگی باعث کاهش اعطای تسهیلات بانکی نشد

در‌خورد توجه است که بانک مرکزی ضمن کنترل رشد نقدینگی (در چارچوب برنامه پولی) از تأمین مالی اقتصاد و به‌طور خاص بخش‌های

به‌خوبی درک می‌کنیم ولی معتقدیم حضور نظامی در خاک سوریه راه‌حل نیست. چارچوب نشست‌های چهارجانبه روسیه، سوریه، ترکیه و ایران را مناسب‌ترین مسیر دیپلماتیک برای توافق و استقرار امنیت در مرزهای مشترک سوریه و ترکیه می‌دانیم. نیروهای اشغالگر آمریکایی جز تشدید ناامنی در سوریه و حمایت از تروریست‌ها در ادب دستاورد دیگری در منطقه نداشتند و خروج فوری نیروهای نظامی و اشغالگر آمریکا از خاک سوریه را کمکی بزرگ به ثبات و امنیت این منطقه می‌دانیم. امیرعبداللهیان همچنین در بخش دیگری از صحبت‌های خود تأکید کرد: ما معتقدیم حضور نیروهای نظامی کشورهای خارجی در سوریه هیچ کمکی به ایجاد ثبات و امنیت در این کشور و منطقه نمی‌کند. وزیر خارجه بایان این که جمهوری اسلامی ایران بر بازگشت امن‌پناهندگان سوری به مناطق مسکونی خود در سوریه تأکید دارد، افزود: در همین چارچوب تأکید داریم که باید همگان به بازگشت آوارگان سوری به سرزمین‌شان کمک و این مسیر را تسهیل کنند. امیرعبداللهیان با تأکید بر این که امنیت کشورهای منطقه، سرمایه همه کشورهای منطقه است، ادامه داد: ایران و سوریه تأکید دارند که صلح و امنیت در این کشور جز از طریق مداخله نکردن کشورهای بیگانه در امور این کشور، تسریع در بازسازی مناطق جنگ‌زده این کشور و تشویق آوارگان به بازگشت به سرزمین خود، لغو تحریم‌های یک‌جانبه و انجام مذاکره و گفت‌وگوی ملی در سوریه محقق نمی‌شود. گفتنی است در این

خود ادامه می‌دهند، افزود: ما پیشنهاد کردیم مرحله جدیدی از نشست کارشناسان ارشد چهار کشور یاوزیران امور خارجه چهار کشور برگزار شود تا پیگیری پیشرفت ایده‌های مطرح شده باشیم. به گزارش خراسان، روز گذشته ساختمان وزارت خارجه در تهران بار دیگر میزبان فیصل مقداد وزیر خارجه سوریه بود. وزیران خارجه ایران و سوریه پس از حدود دو ساعت گفت‌وگو پشت‌درهای بسته به میان خبرنگاران آمدند و نتایج این گفت‌وگوها را تشریح کردند. وزیر امور خارجه با بیان این که با پیگیری مستمر وزیران کابینه دو کشور، شاهد پیشرفت‌هایی در اجرایی‌شدن توافقات اقتصادی، تجاری و فناوری بین دو کشور هستیم، اظهار کرد: تشکیل شرکت مشترک بیمه، توافق برای معاملات

تجاری با پول ملی دو کشور و آغاز سفر سرفرانز ایرانی به سوریه پیگیری می‌شود.

■ نشست ۴ جانبه، مناسب‌ترین مسیر دیپلماتیک

وزیر امور خارجه در بخش دیگری از این نشست تصریح کرد: اتفاق نظر داریم که روند آستانه به فعالیت خود ادامه دهد و در برنامه‌ریزی‌ها، برگزاری نشست وزیران امور خارجه و روسای جمهور کشورهای عضو روند آستانه در دستور کار طرف‌ها قرار دارد. وی در بخشی دیگر از صحبت‌های خود در این نشست مطبوعاتی گفت: نگرانی‌های کشور همسایه و برادر ترکیه را در باره امنیت مرزهای مشترک سوریه و ترکیه

زاهدی—در حالی که این روزها صحبت‌ها در باره برگزاری نشست دوم وزیران امور خارجه ایران و روسیه به همراه ترکیه و سوریه به گوش می‌رسد و کارشناسان در انتظار اجرایی‌شدن توافقات نشست قبلی در مسکو هستند، حسین امیرعبداللهیان وزیر خارجه کشورمان در نشست

۳ سال از درگذشت

فرزند عزیز و برادر مهربانم

مهدی آجیلیان عباسی

گذشت.

روحش شاد و قرین رحمت واسعه الهی

حاج جلال و ناصر آجیلیان

۲۶۳۹۲

در آستانه سومین سالگرد درگذشت

عزیز از یاد نرفتنی مان

شهرزاد صدرائی شاملو فاضل

و نخستین سالگرد از دست دادن همسرش

کامران فاضل

(استاد زبان و هنرمند)

در آرامگاهشان گرد هم می‌آییم تا با یادآوری خاطرات گرانبها و فراموش‌نشدنی‌شان بلکه غم از

قلب آزرده‌مان بزداییم و از این دو روح بزرگوار بخواهیم ما را یاری‌کنند تا نبودنشان را بپذیریم.

از آنجائی که شهرزاد طی ۳۰ سال کار با شیوهٔ مونت‌ه سوری نشان داد که تعلیم و تربیت نونهالان

از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، مخارج مراسم سالگرد او و همسرش را به کودکان

موسسهٔ بوستان شکوه مهر – موسسه گلزار علوی اختصاص داده‌ایم.

خانواده‌های سوگوار شهرزاد و کامران:

شاملو، فاضل

۲۹۴۲۴

(استاد بیماریهای مغز و اعصاب دانشگاه)

گذشت و ما هنوز داغدارش هستیم.

یاد و خاطره مهربانیهایش را گرامی می‌داریم.

دکتر زهرا فاضل – هاله و حامد حائریان

۲۶۵۰۱